

Ali ste vedeli, da:

- promet prispeva kar 83,8 % emisij NO_x, 72 % emisij delcev in 52,6 % emisij CO₂ k celotnim emisijam v Ljubljani?
- vsak avtomobil z vsakim litrom porabljenega goriva v ozračje izloči 2,6 kg CO₂, 50 kg dodatne prtljage poveča porabo goriva za 2 %, vklopljena klimatska naprava lahko porabo goriva poveča tudi za 12 %?
- povprečen avtomobil na vsakih 5000 prevoženih kilometrov izloči v ozračje količino CO₂, ki je enaka njegovi teži?

Ali veste, da petindvajset metrov visoka, sto let stara bukev, ki pokriva površino 150 m² in ima 1600 m² listne površine:

- oddaja količino kisika, ki zadošča za dihanje desetih ljudi?
- v enem samem sončnem dnevu med vegetacijsko sezono odda do 400 l vode?
- s svojo listno površino v enem letu prestreže nič manj kot tona prašnih delcev?

Izdajatelj:

MOL, Oddelek za varstvo okolja

Ilustracije in oblikovanje:

Eksit oglaševalska agencija d.o.o.

Tisk:

Grafex d.o.o.

Naklada:

2000 izvodov

Ljubljana, september 2008

Evropski teden mobilnosti

16. do 22. september

Dan brez avtomobila

22. september

Mestne zelene površine so pljuča Ljubljane

V urbanem okolju je kakovost bivalnega okolja povezana z različnimi dejavnostmi. Onesnaženje zraka v urbanih okoljih med drugim vpliva tudi na poškodbe vegetacije v mestih in njihovi okolici. V Ljubljani je glavni dejavnik onesnaženosti zraka promet.

Prometno onesnaženje se odraža predvsem v **emisijah dušikovih oksidov** (NO_x), **ogljikovega monoksida** (CO), **hlapnih organskih spojin** (benzena, ogljikovodikov) in **delcev** (PM₁₀). V toplejšem obdobju leta, ob močnem sončnem obsevanju, se tem škodljivim snovem pridruži še ozon (O₃). Ozon je med vsemi navedenimi snovmi najbolj škodljiv za vegetacijo, saj povzroči več poškodb na vegetaciji kot pa vse ostale škodljive snovi skupaj. Talni (troposferski) ozon trajno poškoduje zelene dele rastlin in povzroča ožige ter njihovo sušenje.

Mestne zelene površine so vse zelene površine v območju mesta in mestnega vplivnega območja. Zelene površine delimo na:

- > javne
- > zasebne

Za dobro stanje zraka v mestu so zelene površine pomembne, ker

- **proizvajajo kisik**,
- vplivajo na nastanek notranje cirkulacije, ki **izravnava temperature** (poleti znižuje temperature, pozimi je proces obraten),
- vplivajo na **vlažnost zraka** (podnevi jo zvišujejo, ponoči zmanjšujejo),
- **blažijo veter, hrup in sevanja**,
- **znižujejo količino delcev v zraku**,
- ustvarjajo **za bivanje prijetno mikroklimo**.

Gozdovi predstavljajo pomemben ponor ogljika, kar je z vidika podnebnih sprememb še posebej pomembno in koristno.

Za Ljubljano velja, da je zeleno mesto in tudi v evropskem pogledu jo obravnavajo kot eno najbolj zelenih prestolnic. Zelenje v Ljubljani namreč sega v samo mestno jedro, ki ga obdaja pestra kulturna in naravna krajina.

Pljuča Ljubljane predstavljajo:

Gozdovi Rožnika in Golovca z Grajskim hribom

Njihova velika okoljska vrednost se kaže v njihovi obsežnosti in biološki pestrosti, saj skupaj merijo več kot 900 ha. Zanimivi so tudi zaradi tega, ker segajo skoraj v središče mesta. Razmeroma dobro ohranjeni gozdni ekosistemi so še vedno sposobni opravljati ekološko - higienske funkcije. Predstavljajo območja intenzivne rekreacijske rabe (hoja, tek, kolesarstvo ...), žal pa se s pozidavo povečujejo tudi negativni vplivi nanje. Vse bolj je občutiti tudi negativen vpliv onesnaženega zraka.

Parki in parkovne ureditve

Z izjemo Tivolija, predstavljajo parki in parkovne ureditve le manjša in razpršena območja znotraj mestnega središča, kljub temu pa opravljajo pomembno funkcijo zelenih površin. Manjši parki z drevoredi nudijo senco in prijetno vlažnost v vročih in

suih poletnih dneh, blažijo hrup ter zadržujejo škodljive lebdeče delce in prah. Žal je njihov blagodejni vpliv omejen le na parkovne površine. Večino parkov in parkovnih ureditev najdemo na območju širšega mestnega središča (Tivolska cesta – Aškerčeva cesta – Zoisova cesta – Kopitarjeva cesta – Resljeva cesta – Trg osvobodilne fronte), poseben status pa ima Tivoli.

Ljubljansko barje in pas vzdolž reke Save

Ljubljansko barje in obsavski prostor pomembno vplivata na dotok svežega in čistega zraka v mestno središče. Ljubljansko barje bo kot območje poudarjenega ekološkega, biotskega in krajinskega pomena za Ljubljano v kratkem zavarovano in razglašeno za krajinski park. Deli obsavskega prostora pa so že razglašeni kot posebna varstvena in ekološko pomembna območja.

